

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

М. А. Лепський

“1” вересня 2017 р.

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ

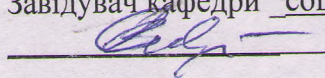
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
спеціальності 231 – «Соціальна робота»

Укладач: доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри соціології
Безрукова Ольга Анатоліївна

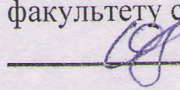
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від “31” серпня 2017 р.
Завідувач кафедри соціології

В.О. Скворець

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “31” серпня 2017 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

О.С. Маліновська

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u>	Вибіркова	
		Цикл вибору вищого навчального закладу	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u>	Рік підготовки:	
	Освітньо-професійна програма <u>Соціальна робота</u>	1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:– 4 год.	Рівень вищої освіти: бакалаврський	30 год.	4 год
		Семінарські	
		30 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	110 год
		Вид контролю: Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія і теорія соціології» є формування обізнаності засвоєння студентами основних теоретичних положень сучасної соціологічної науки, розуміння змісту суспільних процесів, визначення факторів, що впливають на поведінку людини у всіх сферах її життєдіяльності, критичного підходу до аналізу різноманітних явищ та процесів сучасного українського суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія мережевих комунікацій та Інтернету» є:

- ✓ оволодіння основними положеннями сучасної соціологічної науки;
- ✓ формування знань основних законів та категорій соціології, напрямків розвитку суспільства, змоги об'єктивної оцінки соціологічної інформації різного рівня;
- ✓ формування об'єктивного підходу до аналізу соціальних процесів та власної точки зору щодо шляхів вирішення соціальних проблем аргументовано та логічно;

- ✓ вироблення в студентів здатності до критичної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності;
- ✓ напрацювання навичок і вміння оперувати концептуальним змістом соціологічних теорій та залучати їх до аналізу українських реалій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ✓ основні поняття та категорії соціології;
- ✓ структуру та функції соціології в сучасній науці та практиці;
- ✓ проблематику та напрями досліджень в сучасній українській соціології;
- ✓ специфіку соціологічного дослідження різних сфер суспільного життя;
- ✓ методiku та методологію проведення соціологічних досліджень;
- ✓ сучасні суспільні проблеми в Україні, методи їх дослідження та вирішення.

уміти:

- ✓ використовувати методологію та понятійно-категоріальний апарат теоретичної соціології;
- ✓ - на основі теоретичного спадку соціології та суміжних дисциплін узагальнювати, робити порівняльну характеристику соціальних процесів і явищ;
- ✓ аналізувати, узагальнювати, робити порівняльну характеристику персоналій, ідей;
- ✓ виявляти соціальні проблеми людини, окремих груп та підходи до їх вирішення;
- ✓ використовувати соціологічні методи при постановці та вирішенні соціальних проблем;
- ✓ аналізувати та систематизувати отримані знання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

- ✓ здатність застосовувати знання у вирішенні конкретних завдань;
- ✓ навички використання методології дослідження суспільних процесів;
- ✓ навички пошуку, відбору та аналізу інформації;
- ✓ вміння аналізувати соціальні зміни, явища та процеси;
- ✓ здатність виконувати інформаційні та комунікаційні технології;
- ✓ здатність працювати зі соціологічною та статистичною інформацією та критично її оцінювати.

Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення дисципліни «Історія та теорія соціології» базується на сформованих знаннях про сутність суспільних відносин та сферах суспільного життя, засадах організації управління соціальними процесами, знаннях загальних закономірностей групової поведінки, отриманих під час вивчення дисциплін «Філософія», «Політологія», «Соціальна психологія».

Під час вивчення дисципліни студент формує цілісне уявлення історії розвитку суспільствознавчої думки та колі її проблем, отримує уявлення про сутність, етапи та динаміку розгортання соціальних процесів на мікрорівні, мезорівні та макрорівні, здобуває навички візуального аналізу суспільних феноменів та процесів, ознайомлюється із соціологічним підходом дослідження сфер суспільного життя.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія соціологічної думки. Загальна соціологічна теорія.

Тема 1. Соціологія як наука

Передумови виникнення соціологічного знання у XIX ст. Співвідношення понять «суспільство», «держава», «соціальна реальність», «соціальний зв'язок». Погляди на предмет і об'єкт науки класиків соціології: О. Конта, Г. Спенсера, К. Маркса, Е. Дюркгейма, П. Сорокіна, Т. Парсонса. Соціальний номіналізм та соціальний реалізм. Сучасне формулювання об'єкта та предмета соціології. Трьох рівнева структура соціологічного знання: фундаментальні теорії, теорії середнього рівня, практична соціологія. Поняття про соціальний закон, його відмінність від законів, що діють у природі. Типологія соціальних законів. Загальні та спеціальні закони. Функції соціології як науки: теоретична, інформаційна, світоглядна, виховна тощо. Зв'язок соціології з іншими гуманітарними науками.

Тема 2. Виникнення соціології в XIX столітті

О. Конт та його проект позитивістської науки. Виникнення терміну «соціологія». Об'єкт та завдання нової науки. Класифікація наук за О. Контом. Закон трьох стадій розвитку суспільства. Принципи позитивізму. Метод соціології. Соціологія Г. Спенсера. Об'єкт соціології. Види еволюції: неорганічна, органічна, надорганічна, їх специфіка. Подібність та відмінність між суспільством та біологічним організмом. Поняття соціального інституту, види та функції соціальних інститутів. Типологія суспільств. Вчення про солідарність Е. Дюркгейма. Предмет соціології. Поняття про соціальний факт. Види солідарності, її функції. Структура соціологічного знання. Соціологічна система К. Маркса. Поняття про соціально-економічну формацію. Класова

структура суспільства. Вчення про світову революцію як механізм трансформації сучасного суспільства.

Тема 3. Сучасна соціологія Заходу

Теорія еліт В. Парето. Поняття про «залишки», їх класифікація. Види еліт, механізм їх зміни. Закон К. Лоренца-В. Парето про розподіл суспільних благ. Соціологія П. Сорокіна. Структура соціології. Соціальний простір. Соціальна та культурна динаміка. Типи культур та критерії їх виділення. Ідеаційна, чуттєва та ідеалістична культури. Горизонтальна та вертикальна мобільність. Система соціальної дії Т. Парсонса. Підсистеми соціальної системи, їх функції. Структура індивідуальної дії. Рівні регуляції соціального процесу. Теорія «дзеркального Я» Ч. Х. Кулі. Генеза Я. Соціальне Я, агресивне Я, групове Я. Структура соціального Я. Патології соціального Я. Засоби захисту соціального Я.

Тема 4. Суспільство як система соціальних зв'язків

Поняття про суспільство. Основні підходи щодо визначення сутності суспільства в соціології. Співвідношення понять «активність», «дія», «соціальна дія», «соціальна взаємодія». Структура соціальної дії. Типологія суспільств: аграрне, індустріальне, постіндустріальне. Соціальна мобільність: поняття та види. Висхідна та низхідна мобільність. Нульова мобільність. Канали соціальної мобільності (армія, церква, політичні партії, «школа», професійні організації, інститут сім'ї та шлюбу). Соціальна стратифікація. Критерії соціальної стратифікації. Історичні стратифікаційні системи: кастова, сословна, класова, мерітократії, безкласове суспільство. Структура суспільства за У. Уорнером. Теза Девіса-Мура.

Тема 5. Протосоціологія

Протосоціологічні погляди мислителів Стародавньої Греції (Арістотель, Платон). Вчення про ідеальну державу. Правильні та неправильні форми правління. Утопічні концепції мислителів Середньовіччя. Т. Мор «Утопія», Т. Кампанелла «Місто Сонця». Спроби практичної реалізації класичних утопічних концепцій. «Володар» М. Макіавеллі. Теорії суспільного договору та передумови їх виникнення. Природний стан та природні права людини. Причини соціальної нерівності. Система розподілу влади в суспільстві. Географічна та расово-антропологічна школи в соціології XIX ст. Соціальний дарвінізм. Психологічний напрямок в соціології XIX–поч.XX століття.

Тема 6. Соціологія особистості

Співвідношення понять «організм», «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність». Соціологічні концепції особистості:

структура особистості за З. Фрейдом; епігенетична концепція розвитку особистості Е. Еріксона, біхевіористична концепція, теорія «узагальненого іншого». Соціальний статус та соціальна роль особистості. Приписаний та набутий статуси. Статусний та рольовий набір. Рольовий конфлікт. Рольове навчання. Рольова поведінка. Вихід з ролі. Раціоналізація ролі, розподіл ролей, регулювання ролей. Віртуалізація особистості. Етимологія кореня «вiрт». Співвідношення реального та віртуального. Сутність інформаційної адикції, детермінанти її розвитку (за К. Янгом).

Тема 7. Соціалізація особистості

Сутність соціалізації. Вплив ізоляції на розвиток особистості. Експерименти Гаррі та Маргарет Харлоу. Механізми соціалізації. Імітація, ідентифікація, почуття провини та сорому. Стадії соціалізації (дотрудова, трудова, післятрудова). Депривація. Феномени госпіталізму та втраченого дитинства. Адаптація та ідентифікація. Відхилення соціалізації: кризова, прискорена, примусова соціалізація. Ресоціалізація та десоціалізація. Залежність між соціальним статусом батьків та специфікою перебігу соціалізації. Агенти та інститути соціалізації. Характеристика базових інститутів соціалізації (родина, школа, трудовий колектив, засоби масової комунікації). Специфіка соціалізації дітей, молоді, дорослих та людей похилого віку.

Тема 8. Соціологія конфлікту

Конфлікт: сутність та класифікація. Специфіка соціального конфлікту. Причини виникнення конфліктів. Функції соціального конфлікту. Специфіка політичних, релігійних та трудових конфліктів. Внутрішньо особистісний конфлікт, групові та міжгрупові конфлікти, внутрішньо організаційні конфлікти. Гострота протікання конфліктів. Ескалація конфлікту. Конфліктогени. Причина, привід та інцидент у розгортанні соціальних конфліктів. Стадії розвитку конфлікту та специфіка їх протікання. Постконфліктна стадія. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації (компроміс, уникнення, суперництво, співробітництво). Конфлікти у глобалізованому світі. Типологія конфліктних особистостей.

Розділ 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії

Тема 9. Девіантна поведінка особистості

Поняття про соціальні норми та соціальний контроль. Соціальні санкції: формальні та неформальні, позитивні та негативні. Визначення девіації та її сутність. Теорії пояснення девіації: біологічні (Ч. Ломброзо, У. Шелдон), психологічні (З. Фрейд, А. Моніц), соціологічні (Е. Сазерленд, Р. Мертон). Типологія девіантних особистостей за Р. Мертоном (конформіст, новатор, ритуаліст, ретритист, вигнанець). Теорія навішування ярликів. Первинна та

вторинна девіантність. Функції девіації. Норми виправдання. Девіації, що соціально схвалюються. Соціологія суїциду. Типологія самогубств за Е. Дюркгеймом: альтруїстичні, егоїстичні, аномічні. Статистична залежність між кількістю самогубств та станом суспільства.

Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу

Соціологія сім'ї, об'єкт та предмет. Становленні інституту шлюбу. Теорії виникнення шлюбу (медико-соціальна, соціальної взаємозалежності. Матріархат та патріархат. Груповий шлюб, полігінія, поліандрія, моногамія. Сорорат та левірат. Гостьовий та викупний гетеризм. Типи шлюбів – гостьовий, за домовленістю, дарообмін, хижацький, нерівний, дитячий. Сім'я та функції сім'ї. Соціальні особливості сім'ї. Функції родини як малої групи. Життєвий цикл родини. Шлюбний вік. Демографічна політика. Розірвання шлюбу. Типологія родин: за критерієм розподілу влади, за кількістю поколінь, що проживають сумісно, за місцем проживання, за кількістю дітей. Трансформація форм сімейного життя за Л. Стоуном.

Тема 11. Соціологія здоров'я

Соціологія здоров'я як галузева соціологія. Основні завдання соціології здоров'я. Генеза уявлень про сутність хвороби. Паттерни хвороби в історичному аспекті (Дж. Паульс) у доаграрних, аграрних та індустріальних суспільствах. Соціальні захворювання, «хвороби цивілізації». Поняття здоров'я та здорового способу життя. Індикатори поведінки, пов'язаної із здоров'ям. Здорові стилі життя (М. Вебер). Критерії суспільного здоров'я. Соціокультурний еталон здоров'я. Гендерна специфіка відношення до здоров'я. Якість життя, кількісні та якісні методики її вимірювання. Критерії якості життя. Роль хворого та контроль за якістю медичного обслуговування. Детермінанти поведінки хронічних хворих.

Тема 12. Соціологія масової комунікації

Соціологія масової комунікації як спеціальна соціологічна теорія: об'єкт, предмет, функції. Основні поняття: «інформація», «масова інформація», «комунікація», «масова комунікація», «маса». Рівні комунікації: семіотичний (типологія знаків за Ч. Пірсом), лінгвістичний, паралінгвістичний, мовний. Теорії масової комунікації (магічної пулі, змови, медіазалежності, інтерактивного суспільства, лідерів думки П. Лазарсфельда, дворівнева модель комунікації, спіраль замовчування, нейролінгвістичне програмування). Специфіка аудиторії багатоканального медіа середовища. Аудиторія як об'єкт маніпуляції та аудиторія як партнер по комунікації. Тенденції розвитку засобів масової комунікації.

Тема 13. Соціологія праці

Сутність праці. Суспільна природа праці. Види праці: фізична та розумова; ручна, механізована та автоматизована; творча та репродуктивна; проста та складна. Потреби, класифікація потреб. Мотиви трудової діяльності.

Внутрішні та зовнішні мотиви. Негативна та позитивна мотивація. Самомотивація. Основні принципи мотивації працівників підприємств, організацій та установ. Стимули трудової діяльності. Матеріальні та нематеріальні стимули. Закономірності стимулювання працівників різних сфер діяльності. Безробіття: причини виникнення, види. Трудова кар'єра. Чинники кар'єрного зростання. Типологія кар'єри. Горизонтальна та вертикальна кар'єри. Стрімка кар'єра. Стратегія кар'єрного зростання.

Тема 14. Соціальні групи

Соціальна група як основа соціальної організації. Теорія малих груп. Визначення малої групи за Г. Антіпіною, К. Левіним, Р. Мертоном. Класифікація груп: за ступенем безпосередньої взаємодії, за часом існування, за кількістю членів, за рівнем формалізації. Референтні групи. Групова динаміка. Процеси групової динаміки (керівництво та лідерство, розподіл влади та відповідальності, комунікації, прийняття рішень, конформізм, симпатії та антипатії). Розподіл ролей в групі: «лідер», «експерт», «більшість», «біла ворона», «опозиціонер». Групова конформність (дослідження С. Аша, експеримент Д. Мілгрема), групове мислення, референтна група, лідерство. Проблеми бюрократії. Квазігрупи: натовп, аудиторія та соціальні кола. Етнічні спільності.

Тема 15. Соціальні інститути

Соціальна взаємодія та формалізація соціальних відносин. Г. Спенсер та його визначення соціального інституту. Основні соціальні інститути: сім'ї та шлюбу, політичні, освіти, економічні, релігійні. Ознаки соціального інституту: усталений зразок поведінки, символічні ознаки, утилітарні риси, кодекс поведінки, ідеологія. Характеристика базових соціальних інститутів (держави, релігії, політики, економіки, освіти, сім'ї та шлюбу). Процес інституціоналізації: виникнення потреби, поява соціальних норм та правил, створення системи статусів та ролей, створення формальних та неформальних організацій. Механізми трансформації соціальних інститутів в сучасному суспільстві. Функції соціальних інститутів.

Тема 16. Соціологія управління

Поняття управління в соціології. Соціологія управління: об'єкт, предмет та передумови появи. Управління як сукупність соціальних відносин. Методологічний апарат соціології управління. Задачі та принципи управління. Функції управління: пізнавальна, оціночна, прогностична, освітня. Механізми прийняття управлінських рішень. Історія вивчення феномену управління. Основні школи соціології управління: класична (Ф. У. Тейлор), адміністративна (А. Файоль), школа «людських відносин» (Е. Мейо). Розвиток соціології управління в радянський період. Соціологія управління в сучасній Україні. Стилі лідерства (авторитарний, демократичний, анархічний) та керівництва.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	с	лаб	сам. роб.	ІЗ.		л	с	лаб	сам. роб.	ІЗ.
1	2	3	4	5	6	ІЗ.	7	8	9	10	11	ІЗ.
Розділ 1. Історія соціологічної думки. Загальна соціологічна теорія												
Тема 1. Соціологія як наука	8	2	2	-	4	-	9	2	2	-	7	-
Тема 2. Виникнення соціології в ХІХ столітті	8	2	2	-	4	-	9	2	2	-	7	-
Тема 3. Сучасна соціологія Заходу	8	2	2	-	4	-	9	2	-	-	7	-
Тема 4. Суспільство як система соціальних зв'язків	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 5. Протосоціологія	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 6. Соціологія особистості	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 7. Соціалізація особистості	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 8. Соціологія конфлікту	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Разом за розділом 1	64	16	16	-	32	-	66	6	4	-	56	-
Розділ 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії												
Тема 9. Девіантна поведінка особистості	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 11. Соціологія здоров'я	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-
Тема 12. Соціологія	8	2	2	-	4	-	7	-	-	-	7	-

масової комунікації												
Тема 13. Соціологія праці	7	2	2	-	3	-	7			-	7	-
Тема 14. Соціальні групи	7	2	2	-	3	-	7			-	7	-
Тема 15. Соціальні інститути	5	2		-	3	-	6			-	6	-
Тема 16. Соціологія управління	5		2	-	3	-	6			-	6	-
Разом за розділом 2	56	14	14	-	28	-	54	-	-	-	54	-
Усього годин	120	30	30	-	60	-	120	6	4	-	110	-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука	2	2
2	Виникнення соціології в XIX столітті	2	2
3	Сучасна соціологія Заходу	2	2
4	Суспільство як система соціальних зв'язків	2	
5	Протосоціологія	2	
6	Соціологія особистості	2	
7	Соціалізація особистості	2	
8	Соціологія конфлікту	2	
9	Девіантна поведінка особистості	2	
10	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	
11	Соціологія здоров'я	2	
12	Соціологія масової комунікації	2	
13	Соціологія праці	2	
14	Соціальні групи	2	
15	Соціальні інститути	2	
Разом		30	6

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука	2	2
2	Виникнення соціології в XIX столітті	2	2
3	Сучасна соціологія Заходу	2	
4	Суспільство як система соціальних зв'язків	2	
5	Протосоціологія	2	
6	Соціологія особистості	2	
7	Соціалізація особистості	2	
8	Соціологія конфлікту	2	
9	Девіантна поведінка особистості	2	
10	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	
11	Соціологія здоров'я	2	
12	Соціологія масової комунікації	2	
13	Соціологія праці	2	
14	Соціальні групи	2	
15	Соціологія управління	2	
Разом		30	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука	4	7
2	Виникнення соціології в ХІХ столітті	4	7
3	Сучасна соціологія Заходу	4	7
4	Суспільство як система соціальних зв'язків	4	7
5	Протосоціологія	4	7
6	Соціологія особистості	4	7
7	Соціалізація особистості	4	7
8	Соціологія конфлікту	4	7
9	Девіантна поведінка особистості	4	7
10	Соціологія сім'ї та шлюбу	4	7
11	Соціологія здоров'я	4	7
12	Соціологія масової комунікації	4	7
13	Соціологія праці	3	7
14	Соціальні групи	3	7
15	Соціальні інститути	3	6
16	Соціологія управління	3	6
Разом		60	110

0

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Історія і теорія соціології» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 4 бали – відповідь є чіткою та змістовною, викладення матеріалу логічним та послідовним, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє ґрунтовну підготовку із використанням декількох джерел, доповнює основні тези прикладами, висловлює власну авторську позицію;
- 3 бали – відповідь є чіткою та змістовною, викладення матеріалу логічним та послідовним, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє ґрунтовну підготовку із використанням декількох джерел;
- 2 бал – відповідь є змістовною, викладення матеріалу дещо неструктуроване, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє знання положень, викладених у основних джерелах;
- 1 бали – змістовне доповнення;
- 1 бали – доповідач опанував основні поняття
- 0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді письмової контрольної роботи.

Оцінювання модульних контрольних робіт:

- 8-9 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, послідовне викладення матеріалу, опанування основних понять, оперування багатьма теоретичними джерелами, наявність аргументаційної бази, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 6-7 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, послідовне викладення матеріалу, опанування основних понять, оперування багатьма теоретичними джерелами, недостатня аргументаційна бази, авторська позиція не заявлена;
- 5-4 балів – поверховий та непослідовний виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 3-1 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;
- 0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль:

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів засвоєння студентами навчальної дисципліни на завершальному етапі. Підсумковий контроль відбувається у формі комплексного письмового екзамену, який складається з: 1) індивідуального завдання (20 балів), виконується протягом семестру; 2) тестових завдань з курсу (10 балів); 3) теоретичного питання (5 балів); 4) практично орієнтованого завдання (5 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль						Підсум. контр. екзамен	Сума
Атестація з розділу 1			Атестація з розділу 2				
Форми роботи	К-ть заход.	К-ть балів	Форми роботи	К-ть заход.	К-ть балів		
1. Відповідь на семінарському занятті	7	21	1. Відповідь на семінарському занятті	7	21		42
2. Виконання контрольної роботи	1	9	2. Виконання контрольної роботи	1	9		18
Разом		30	Разом		30		60
		30			30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Підходи до класового аналізу / За ред. Е. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ : Інститут соціології НАН України, 2019. 287 с.
2. Под ред. Акад. НАН Украины В.М. Ворони, д-ра социол. наук Т.О. Петрушиной. – Киев: Институт социологии НАН Украины, 2015. 328 с.
3. Подходы к классовому анализу / Под ред. Э. О. Райта; перевод с англ. Е. Симончук. Киев: Институт социологии НАН Украины, 2019. 309 с.
4. Социальный потенциал инновационного развития экономики: украинские реалии
5. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М.О. Шульги. - Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
6. Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок(Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 301 с.

Додаткова література:

1. Башмаков В.И. Социология управления: Учебник для бакалавров. Москва : Юрайт, 2016. 360 с.
2. Волков Ю.Г. Основы социологии и политологии: Учебное пособие. Москва : Альфа-М, НИЦ ИНФРА-М, 2017. 224 с.
3. Волков Ю.Г. Социология. Учебник для студентов узов. 2-е издание. Москва : Социально-гуманитарное издание, 2017. 572 с.
4. Генкин Б.М. Экономика и социология труда: Учебник для вузов. Москва : Норма, 2016. 464 с.
5. Горелов А.А. Социология в вопросах и ответах. Москва : Эксмо, 2017. 316 с.
6. Добренков В.И. Социология: Краткий курс. Москва: Инфра-М., 2018. 231 с.
7. Добренков В.И., Кравченко А.И. Методы социологических исследований. Москва : Изд-во МГУ, 2017. 860 с.
8. Казаринова Н.В. и др. Социология: Учебник для вузов. Москва : NOTA BENE, 2018. 269 с.
9. Коротец, И.Д. Основы социологии и политологии: Учебное пособие / И.Д. Коротец, Т.Г. Тальнишних. Москва : ИНФРА-М, Академцентр, 2016. 256 с.
10. Кравченко А.И. Общая социология: учебное пособие для вузов. Москва: Юнити, 2017. 479 с.
11. Лоусен Тони, Гэррод Джоан Социология: А-Я Словарь-справочник / Пер. с англ. Москва : Гранд, 2017. 602 с.
12. Самыгин С.И. Социология:100 экзаменационных ответов / С.И. Самыгин, Г.О. Петров.- 3-е издание. Москва: МарТ, 2018. 234 с.
13. Силласте Г.Г. Экономическая социология: Учебное пособие. Москва : Альфа-М, НИЦ ИНФРА-М, 2018. 480 с.

Інформаційні ресурси:

1. Ахиезер А. Социокультурный словарь. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/ahiez/index.php (дата звернення 05.08.2020).
2. Бауман З. Индивидуализированное общество. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/baum/index.php (дата звернення 05.08.2020).

3. Волков Ю., Добреньков В., Нечипуренко В., Попов А. Социология. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/volkov/index.php (дата звернення 05.08.2020).
4. Гидденс Э. Социология. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/gidd/index.php (дата звернення 05.08.2020).
5. Зомбарт В. Социология. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/zombart/index.php (дата звернення 05.08.2020).
6. История западной социологии. Словарь. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Article/ist_zap.php (дата звернення 05.08.2020).
7. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Социология. Загальний курс. URL: http://www.big-lib.com/book/8_Sociologiya_Zagalnii_kurs (дата звернення 05.08.2020).
8. Луман Н. Понятие общества URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/luman/pon_ob.php (дата звернення 05.08.2020).
9. Осипов Г. История социологии в Западной Европе и США URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Osipov/index.php (дата звернення 05.08.2020).
10. Смелзер Н. Социология URL: <http://socioline.ru/pages/nejl-smelzer-sotsiologiya-uchebnik> (дата звернення 05.08.2020).
11. Штомпка П. Теоретическая социология и социологическое воображение URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Article/stomp_teosoc.php (дата звернення 05.08.2020).

Погоджено _____
 навчальний відділ
 « _____ »

